

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
J. RICHARD DE LA TOUR
представено на 28 април 2022 година¹

Дело C-159/21

GM

срещу

**Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,
Alkotmányvédelmi Hivatal,
Terrorelhárítási Központ**

(Преюдициално запитване, отправено от Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария))

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Директива 2011/95/ЕС — Стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или субсидиарна закрила — Директива 2013/32/ЕС — Общи процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила — Опасност за националната сигурност — Становище от специализиран орган — Достъп до поверителна информация — Информация „по същество“ — Невъзможност за използване на информация в административното или съдебното производство“

I. Въведение

1. Настоящото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на редица разпоредби от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила² и от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила³, както и на членове 41 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз⁴.

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² ОВ L 337, 2011 г., стр. 9.

³ ОВ L 180, 2013 г., стр. 60.

⁴ Наричана по-нататък „Хартата“.

2. Запитването е отправено във връзка с разглеждането на жалбата на GM, сирийски гражданин, срещу решението на Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Национална главна дирекция „Имиграционна полиция“, Унгария, наричана по-нататък „главната дирекция“ или „решаващият орган“), с което му е отнет статутът на бежанец и му е отказано предоставянето на субсидиарна закрила.

3. С преюдициалните въпроси запитващата юрисдикция пита Съда относно реда и условията за прилагане на процедурите за отнемане и за отказ за предоставяне на международна закрила на гражданин на трета страна, който въз основа на поверителна информация е счетен за заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира. В частност тази юрисдикция поставя под съмнение съответствието с правото на Съюза на унгарската правна уредба, доколкото, от една страна, същата ограничава достъпа на съответните лица или на техния представител до поверителната информация, въз основа на която са приети решенията за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила по съображения за защита на националната сигурност, и от друга страна, възлага на специализирани органи в областта на националната сигурност важна роля в рамките на процедурата за приемане на тези решения.

4. В настоящото заключение ще изложа съображенията, поради които считам, че тази процедура нарушава редица процесуални гаранции, от които един кандидат за международна закрила следва да се ползва по силата на Директиви 2011/95 и 2013/32.

II. Правна уредба

A. Правото на Съюза

5. Що се отнася до Директива 2011/95, релевантните за отправеното преюдициално запитване разпоредби са следните: член 4, параграф 3, член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, букви б) и г).

6. Що се отнася до Директива 2013/32, релевантните разпоредби са следните: член 4, параграфи 1 и 2, член 10, параграфи 2 и 3, член 11, параграф 2, член 23, параграф 1, член 45, параграфи 1 и 3 и член 46, параграф 1.

Б. Унгарското право

7. Член 8, параграфи 4 и 5 от Menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Закон LXXX от 2007 г. за правото на убежище)⁵ от 29 юни 2007 г., в изменената му с 2018. évi CXXXIII. törvény az egyes migrációs tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról (Закон CXXXIII от 2018 г. за изменение на някои миграционни закони и на някои допълващи закони)⁶ редакция в сила от 1 януари 2019 г., гласи:

„4. Не се признава за бежанец чужденец, чието пребиваване на територията на Унгария представлява заплаха за националната сигурност.

⁵ Magyar Közlöny 2007. évi 83. szám, наричан по-нататък „Законът за правото на убежище“.

⁶ Magyar Közlöny 2019. évi 133. szám.

5. Не се признава за бежанец чужденец, който:

- a) е осъден с влязла в сила присъда на пет или повече години лишаване от свобода за умишлено престъпление,
- b) е осъден с влязла в сила присъда на лишаване от свобода за повторно извършване на едно или повече престъпления или при условията на опасен рецидив,
- c) е осъден с влязла в сила присъда на три или повече години лишаване от свобода за престъпление против живота, телесната неприкосновеност или здравето, престъпление, излагащо на опасност здравето, престъпление против свободата на личността, полово престъпление, престъпление против обществения ред и спокойствие, престъпление против обществената сигурност или престъпление против общественото управление“.

8. Член 15 от Закона за правото на убежище предвижда следното:

„Не се предоставя субсидиарна закрила на чужденец:

[...]

- a) за когото е приложимо някое от изключващите основания по член 8, параграф 5;
- b) когато пребиваването му на територията на Унгария представлява заплаха за националната сигурност“.

9. Член 57, параграфи 1 и 3 от Закона за правото на убежище е със следния текст:

„(1) В производствата по този закон специализираният държавен орган издава становище по техническите въпроси, които са от неговата компетентност.

[...]

(3) Становището на специализирания държавен орган е задължително за компетентния орган по предоставянето на убежище по въпросите, по които последният не е компетентен да се произнесе“.

10. Член 11 от A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Закон CLV от 2009 г. за защита на класифицираната информация)⁷ от 29 декември 2009 г. предвижда:

„(1) Заинтересованото лице има право на достъп до своите лични данни, представляващи национална класифицирана информация, въз основа на разрешение за достъп, издадено от създателя на класифицираната информация, без да е необходимо лично разрешение за достъп до класифицирана информация. Преди да получи достъп до националната класифицирана информация, заинтересованото лице подписва декларация за поверителност и спазване на правилата за защита на националната класифицирана информация.

⁷ Magyar Közlöny 2009. évi 194. szám., наричан по-нататък „Законът за защита на класифицираната информация“.

(2) По искане на заинтересованото лице създателят на класифицираната информация издава или отказва разрешение за достъп в срок до 15 дни. Създателят на класифицираната информация отказва разрешение за достъп, ако достъпът до информацията накърнява обществения интерес, основание за нейното класифициране. Когато отказва да издаде разрешение за достъп, създателят на класифицираната информация е длъжен да изложи мотиви.

(3) Заинтересованото лице може да обжалва по съдебен ред отказа да бъде издадено разрешение за достъп. [...]“.

11. Член 12, параграфи 1 и 2 от Закона за защита на класифицираната информация гласи:

„(1) Администраторът на класифицирана информация може да откаже на заинтересованото лице достъп до личните му данни, ако упражняването на правото на достъп може да застраши обществения интерес, основание за класифицирането на тази информация.

(2) Когато правата на заинтересованото лице се предявяват по съдебен ред, по отношение на сезирания съд и достъпа до класифицираната информация се прилагат *mutatis mutandis* разпоредбите на член 11, параграф 3“.

12. Член 13 от Закона за защита на класифицираната информация е със следния текст:

„1. Класифицираната информация може да се използва само от лице, което има основание за това поради изпълнението на конкретна задача от държавен или обществен интерес, и което, ако в закона не е предвидено друго, разполага със:

- а) валидно лично разрешение за достъп до класифицирана информация, съответстващо на нивото на класификация на информацията, чието използване се иска,
- б) декларация за поверителност и
- в) разрешение за използване.

[...]

5. Освен ако законът не предвижда друго, съдията има право да упражнява разпоредителните правомощия, необходими за разрешаването на разпределените му дела по правилата за разпределение, без необходимост от проверка за национална сигурност, лично разрешение за достъп до класифицирана информация, декларация за поверителност или разрешение за използване“.

III. Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

13. GM, сирийски гражданин, подава молба за убежище през 2005 г., докато изтърпява наказание лишаване от свобода, наложено с влязла в сила през 2002 г. присъда за престъпление, свързано с големи количества наркотични вещества.

14. Унгарските органи му признават статут на „прието лице“, но през 2010 г. му го отнемат вследствие на преразглеждане и това е потвърдено със съдебно решение. През 2011 г. GM подава нова молба за предоставяне на статут на бежанец, по която запитващата юрисдикция го признава за бежанец „sur place“ (на място) със съдебно решение от 29 юни 2012 г.

15. През 2019 г. служебно е образувана и проведена административна процедура, довела до отнемане на статута му на бежанец. Компетентна да осъществи контрол за законосъобразност на решението, с което на GM е отнет статутът на бежанец, е запитващата юрисдикция.

16. В хода на административната процедура вторият ответник — Alkotmányvédelmi Hivatal (Служба за защита на конституцията, Унгария), и третият ответник — Terrorelhárítási Központ (Център за борба с тероризма, Унгария), в становище, издадено в качеството им на специализирани държавни органи, дават заключение, че пребиваването на GM в Унгария представлява заплахата за националната сигурност.

17. Въз основа на това главната дирекция прави извода, че по отношение на GM е налице основание, изключващо статута на бежанец или субсидиарната закрила.

18. В производството по обжалване на решението за отнемане на статута на бежанец и за отказ за предоставяне на субсидиарна закрила представителят на GM изтъква, че не може да се запознае дори по същество с поверителните данни, въз основа на които е направен извод за наличие на заплахата за националната сигурност, и че дори и да можеше да се запознае с тях, приложимата правна уредба не би му позволила да ги използва в съдебното производство. Той подчертава също така, като се позовава на практиката на Съда, че решаващият орган е длъжен да разгледа всяка молба индивидуално и не може да основава своето решение единствено върху заключенията в становище, издадено от специализирани органи в областта на националната сигурност. Освен това твърди, че към изключващите основания, водещи до отнемане на статута на бежанец, в унгарското законодателство е добавено основание, което е несъвместимо с правото на Съюза.

19. Първо, що се отнася до правото на достъп до информацията, въз основа на която главната дирекция е взела решение, запитващата юрисдикция посочва, че съгласно релевантната практика на Kúria (Върховен съд, Унгария) процесуалните права на съответните лица са гарантирани от самия факт, че съдът, който упражнява съдебен контрол над основаното на класифицирана информация административно решение, има достъп до преписката на специализираните държавни органи, съдържаща тази информация. Ето защо не се изисква съответното лице да има възможност да се запознае с въпросната информация поне по същество и да може да я използва.

20. Запитващата юрисдикция изтъква, че в настоящото дело решението, с което главната дирекция отказва международна закрила, се основава единствено на факта, че двата специализирани държавни органа, които са страни в главното производство, са посочили в становището си, че пребиваването на GM в Унгария „застрашава националната сигурност“. Самата главна дирекция не се е запознала с мотивите на становището на тези органи, нито с класифицираната информация.

21. Нещо повече, според тази юрисдикция нито GM, нито неговият представител са могли да изложат доводи във връзка с немотивираното становище на специализираните органи, получено в административната процедура, или да оспорят основателността му още в тази процедура. По силата на унгарската правна уредба GM действително има възможност да поиска достъп до свързаната с него класифицирана информация, но той не би могъл в никакъв случай, дори да беше получил разрешение да се запознае с тази информация, да я използва в административната процедура или в съдебното производство.

22. Запитващата юрисдикция отбелязва още, че Законът за защита на класифицираната информация не допуска специализираният държавен орган, който се произнася по искането за издаване на разрешение за достъп, да уважи частично това искане, като разкрие по същество съображенията за становището си.

23. Освен това, въпреки че съдът, извършващ контрол за законосъобразност на становището на специализираните държавни органи и на основаното на него решение относно убежището, има право на достъп до поверителната или класифицираната информация, той не може да я използва никъде, както и не може да излага във връзка с нея никакви съждения или констатации, нито в съдебното производство, нито в съдебното решение.

24. Сезираният съд съответно би трябвало да провери спорното решение и да се произнесе като последна инстанция по приложимостта на изключващото основание, изведено от поверителната или класифицираната информация, без жалбоподателят или неговият представител да е имал възможност да изложи защитни възражения или доводи или факти, които могат да опровергаят приложимостта на основанието в конкретния случай.

25. В това отношение запитващата юрисдикция изтъква, че член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32 не е транспониран в унгарското право, което според нея води до въвеждане на допълнително изключение към изрично предвиденото в тази разпоредба изключение от правото на достъп. Ето защо тази юрисдикция има съмнения дали унгарското право гарантира основните процесуални права, част от които е правото на GM на ефективна защита.

26. Второ, що се отнася до връзката между становищата на специализираните държавни органи и решението на решаващия орган, запитващата юрисдикция подчертава, че съгласно унгарската правна уредба специализираните държавни органи издават обвързващо и немотивирано становище относно наличието на „заплаха за националната сигурност“, с което решаващият орган не може да не се съобрази. Така в своето решение последният можел само да препрати към въпросното становище и към приложимите норми. Това било пречка да изследва подробно дали във всеки отделен случай е налице и е приложимо изключващо основание, да отчете конкретните обстоятелства и да прецени необходимостта и пропорционалността.

27. Според запитващата юрисдикция така в резултат на унгарската правна уредба вместо решаващият орган да извърши преценка по същество относно международната закрила и в крайна сметка да вземе съответното решение, това правят два специализирани държавни органа, в разрез с предвиденото в Директива 2013/32, което може да доведе до нарушаване на процесуалните гаранции, произтичащи от правото на Съюза, и също така да противоречи на предвиденото в Директива 2011/95.

28. Трето, запитващата юрисдикция посочва, че решаващият орган, позовавайки се на изключващото основание по член 15, буква аб) от Закона за правото на убежище приема, че GM не може да бъде признат за лице, ползващо се от субсидиарна защита. В това отношение той се основава на постановената на 6 юни 2002 г. и влязла в сила преди осемнадесет години осъдителна присъда срещу GM за престъпление, което според този орган е „тежко“.

29. Наложено с тази присъда наказание лишаване от свобода е изтърпяно от жалбоподателя през 2004 г., преди шестнадесет години, а съответното престъпление вече е било известно, когато GM е получил статут на бежанец. В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че нито решаващият орган, нито съдът, който се е произнесъл по предоставянето на статута на бежанец, е приложил свързаното с това престъпление изключващо основание.

30. Предвид всички тези обстоятелства Fővárosi Törvényszék (Будапешенски градски съд, Унгария) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Трябва ли член 11, параграф 2, член 12, параграф 1, буква г) и параграф 2, член 23, параграф 1, буква б) и член 45, параграфи 1 и 3—5 от [Директива 2013/32] — с оглед на член 47 от Хартата — да се тълкуват в смисъл, че ако е приложимо изключението по член 23, параграф 1 от тази директива, свързано с националната сигурност, органът на държава членка, който е взел решение да откаже или отнеме международна закрила по съображения, свързани с националната сигурност, и специализираният държавен орган, който е преценил, че тези съображения са поверителни, трябва при всички случаи да гарантират на молителя, бежанеца или получилия субсидиарна закрила чужденец, съответно на неговия представител, правото на достъп поне по същество до поверителната или класифицираната информация или данни в основата на взетото по посочените съображения решение, както и правото на използване на тази информация или данни в свързаното с това решение производство, когато компетентният орган твърди, че разкриването на тази информация или данни би било в разрез със съображенията, свързани с националната сигурност?
- 2) При утвърдителен отговор как точно трябва за целите на прилагането на член 23, параграф 1, буква б) от [Директива 2013/32] с оглед на членове 41 и 47 от Хартата да се тълкува понятието „по същество“, що се отнася до поверителните мотиви на такова решение?
- 3) Трябва ли член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от [Директива 2011/95] и член 45, параграф 1, буква а) и параграфи 3 и 4 и съображение 49 от [Директива 2013/32] да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която разрешава статутът на бежанец или субсидиарната закрила да се отнеме или изключи с немотивирано решение, основано единствено на автоматичното препращане към обвързващото и задължително, но също немотивирано, становище на специализирани държавни органи, в което се посочва, че е налице заплахата за националната сигурност?
- 4) Трябва ли съображения 20 и 34, член 4 и член 10, параграф 2 и параграф 3, буква г) от [Директива 2013/32] и член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от [Директива 2011/95] да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която специализирани държавни органи преценяват дали е налице

изключващо основание и вземат решение по същество в процедура, която не е в съответствие с материалните и процесуалните разпоредби на [Директива 2013/32] и на [Директива 2011/95]?

- 5) Трябва ли член 17, параграф 1, буква б) от [Директива 2011/95] да се тълкува в смисъл, че не допуска статутът на бежанец или субсидиарната закрила да се изключи поради обстоятелство или престъпление, което е било известно преди постановяването на влязлото в сила съдебно или административно решение, с което е предоставен статутът на бежанец, но не е било сметено за основание за изключване нито на този статут, нито на субсидиарната закрила?“.

31. Писмени становища представят ГМ, чешкото, унгарското и нидерландското правителство, както и Европейската комисия. Нидерландското правителство взема отношение само по първите два въпроса.

IV. Анализ

32. Поставените от запитващата юрисдикция по настоящото дело преюдициални въпроси приканват Съда да прецени съответствието с редица разпоредби от Директиви 2011/95 и 2013/32 на процедурата, довела до отнемане на статута на бежанец на гражданин на трета страна и до отказ да му бъде предоставена субсидиарна закрила, с мотива, че той е заплаха за националната сигурност и е извършил тежко престъпление.

33. Що се отнася до мотивите, изложени от решаващия орган, член 14, параграф 4, буква а) от Директива 2011/95 предвижда:

„Държавите членки могат да отнемат статут на бежанец, предоставен от правителствен, административен, съдебен или квазисъдебен орган, да го прекратят или да откажат да го подновят, когато:

- а) са налице разумни основания лицето да бъде разглеждано като заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира“.

34. Освен това член 17, параграф 1, букви б) и г) от тази директива гласи:

„Гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че съответното лице:

[...]

- б) е извършило тежко престъпление;

[...]

- г) представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира“.

35. Според мен разглеждането на поставените от запитващата юрисдикция въпроси може да се раздели на три части.

36. Най-напред първият и вторият въпрос приканват да се обсъди обхватът на правото на достъп до поверителна или класифицирана информация, с която е обосновано взетото от решаващия орган решение да отнеме или да откаже международна закрила.

37. След това третият и четвъртият въпрос изискват да се прецени дали е съвместима с Директиви 2011/95 и 2013/32 процедура, при която решаващият орган, от една страна, е обвързан от становището на специализирани държавни органи, в което се посочва, че съответното лице е заплахата за националната сигурност, а от друга страна, мотивира своето решение само с отбелязването на тази заплахата.

38. Накрая петият въпрос има за цел да се установи дали за да откаже субсидиарна закрила, решаващият орган може да се позове на факта, че кандидатът е извършил тежко престъпление, макар това изключващо основание да е било известно на този орган, когато по-рано е предоставил на въпросния кандидат международна закрила.

А. По първия и втория преюдициален въпрос

39. Първият въпрос има за цел да се определи дали лицето, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила с мотива, че то представлява заплахата за националната сигурност, има право на достъп поне по същество до поверителната или класифицираната информация в основата на такова решение, както и право да използва тази информация в административната процедура, а след това евентуално и в съдебното производство. От своя страна вторият въпрос приканва Съда да уточни какво включва информацията по същество, до която съответното лице би трябвало да има достъп на основание член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32 във връзка с членове 41 и 47 от Хартата.

40. За да се отговори на първия въпрос, е необходимо да се посочи, че съгласно член 23, параграф 1, първа алинея от Директива 2013/32 „[д]ържавите членки гарантират, че правният или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, който предоставя помощ или представлява определен кандидат по силата на националното право, получава достъп до информацията, която е събрана в досието на кандидата, въз основа на която се взема или ще бъде взето решение“. Така е въведен принципът за достъп на съветника на съответната страна до информацията, въз основа на която е прието решението относно международната закрила.

41. Изключение от това право на достъп обаче е предвидено в член 23, параграф 1, втора алинея от тази директива, който гласи:

„Държавите членки могат да направят изключение в случаите, когато разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето(ата), за което(ито) се отнася тя, или когато това би попретило на следствие, което е

свързано с разглеждането на молба за международна закрила от компетентните органи на държавата членка, или на международните отношения на държавите членки. В тези случаи държавите членки:

- а) предоставят достъп до въпросната информация или източници[...] на органите, посочени в глава V; и
- б) създават процедури в националното право, които гарантират, че с[е] зачитат правата на защита на кандидата“.

42. В член 23, параграф 1, последна алинея от посочената директива се уточнява, че „[п]о отношение на буква б) държавите членки могат по-специално да предоставят достъп до въпросната информация или източници на правен или друг съветник, който е преминал проверка за сигурност, доколкото информацията е от значение за разглеждането на молбата или вземането на решение за оттегляне на международна закрила“.

43. От тези разпоредби стигам до извода, че ограничаването на правото на достъп до информацията за заинтересованото лице по съображения за защита на националната сигурност е обвързано с две кумулативни условия, а именно, от една страна, съдилищата, компетентни да се произнесат по законосъобразността на решението относно международната закрила, да имат достъп до поверителните информация или източници, и от друга страна, в националното право да са предвидени процедури, които гарантират правото на защита на заинтересованото лице.

44. Струва ми се, че първото условие поначало е изпълнено, доколкото от акта за преюдициално запитване се установява, че компетентните съдилища действително разполагат с пълен достъп до поверителната информация за съответното лице. Предвид това е необходимо да се подчертаят приложимите по отношение на тези съдилища ограничения при използването на тази информация.

45. Повдигнатият от запитващата юрисдикция в първия и втория въпрос проблем е съсредоточен по-скоро върху преценката на второто условие.

46. Що се отнася до това условие, императивно формулираният текст на член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32 сочи, че държавите членки са длъжни да създадат в националното право процедури, които гарантират, че се зачита правото на защита на кандидата за международна закрила. В това отношение предоставеният на съветника на съответното лице, който е преминал проверка за сигурност, достъп до поверителна информация, предвиден в член 23, параграф 1, последна алинея от тази директива, е само един от примерите за процесуалните условия и ред, които могат да бъдат въведени от държавите членки.

47. Така от член 23, параграф 1, последна алинея от Директива 2013/32 и от употребата на думите „по-специално“ ясно личи, че законодателят на Съюза е решил да не определя изцяло процедурите, които трябва да се въведат, за да се гарантира спазването на правото на защита на съответното лице, когато решение относно международната закрила се приема въз основа на поверителна информация, а обратно, избрал е да остави в тази област известна свобода на преценка на държавите членки.

48. След като Директива 2013/32 не уточнява по какъв начин държавите членки трябва да осигурят спазването на правото на защита на съответното лице, когато правото на достъп до неговото досие е ограничено на основание член 23, параграф 1, втора алинея от тази директива, конкретните правила на създадените за тази цел процедури са въпрос на вътрешния правен ред на всяка държава членка по силата на принципа на процесуалната автономия на държавите членки, като тези правила обаче не трябва да са по-неблагоприятни от правилата, уреждащи сходни вътрешни положения (принцип на равностойност), и не трябва да правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (принцип на ефективност)⁸.

49. От друга страна, от практиката на Съда следва, че правото на добра администрация, закрепено в член 41 от Хартата, е проявление на общ принцип на правото на Съюза, който е приложим към държавите членки, когато прилагат това право⁹. Ето защо Съдът може да отговори на настоящите преюдициални въпроси в светлината на този общ принцип на правото на Съюза, съгласно който правото на добра администрация обхваща задължението на администрацията да мотивира своите решения¹⁰.

50. Когато прилагат правото на Съюза, държавите членки са длъжни също така да гарантират зачитането на правото на ефективни правни средства за защита, закрепено в член 47, първа алинея от Хартата, който препотвърждава принципа на ефективна съдебна защита¹¹.

51. Макар от данните, с които разполага Съдът, да не се установява евентуално нарушение на принципа на равностойност в случая, според мен това не се отнася до принципа на ефективност, както и до правото на добра администрация и правото на ефективна съдебна защита.

52. В това отношение е важно да се подчертае, че държавите членки са длъжни във всеки един случай да осигурят ефективна защита на правата, предоставени от правото на Съюза, и по-специално да гарантират зачитането, от една страна, на принципа, съгласно който адресатите на решения, с които осезаемо се засягат техните интереси, следва да имат възможност да представят надлежно становището си по обстоятелствата, на които администрацията възнамерява да основе решението си, и от друга, на закрепеното в член 47, втора алинея от Хартата право на всяко лице делото му да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон¹².

⁸ Вж. по аналогия решения от 16 юли 2020 г., *Addis* (C-517/17, EU:C:2020:579, т. 57 и цитираната съдебна практика), от 9 септември 2020 г., *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Отхвърляне на последваща молба — Срок за обжалване) (C-651/19, EU:C:2020:681, т. 34 и цитираната съдебна практика), и от 21 октомври 2021 г. *ZX* (Отстраняване на пороци в обвинителния акт) (C-282/20, EU:C:2021:874, т. 35 и цитираната съдебна практика).

⁹ Вж. по-специално решения от 24 ноември 2020 г., *Minister van Buitenlandse Zaken* (C-225/19 и C-226/19, EU:C:2020:951, т. 34 и цитираната съдебна практика), и от 10 февруари 2022 г., *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Давностен срок) (C-219/20, EU:C:2022:89, т. 37).

¹⁰ Вж. по-специално решение от 24 ноември 2020 г., *Minister van Buitenlandse Zaken* (C-225/19 и C-226/19, EU:C:2020:951, т. 34 и цитираната съдебна практика).

¹¹ Вж. по-специално решения от 15 април 2021 г., *État belge* (Обстоятелства, настъпили след приемането на решението за прехвърляне) (C-194/19, EU:C:2021:270, т. 43 и цитираната съдебна практика), и от 10 февруари 2022 г., *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Давностен срок) (C-219/20, EU:C:2022:89, т. 42 и цитираната съдебна практика).

¹² Вж. по-специално решение от 10 февруари 2022 г., *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Давностен срок) (C-219/20, EU:C:2022:89, т. 45 и цитираната съдебна практика).

53. В това отношение е важно да се припомни, че принципът на равни процесуални възможности, който е неразделна част от принципа на ефективна съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, закрепен в посочената разпоредба, доколкото, както по-специално принципът на състезателност, произтича от самото понятие за справедлив процес, предполага задължение за осигуряване на разумна възможност за всяка от страните да представи своята позиция, включително да посочи доказателствата си, при условия, които не я поставят в явно неблагоприятно положение спрямо противната страна¹³.

54. Според мен от изложеното по-горе следва, че за да може да упражни ефективно правото си на защита, гарантирано му изрично по силата на член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32, съответното лице трябва да разполага поне по същество с информацията, която сочи, че то е заплахата за националната сигурност, и която е в основата на решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила. Тук става въпрос за това как правото на добра администрация и правото на ефективни правни средства за защита да бъдат съвместени с необходимостта да се гарантира поверителността на информацията и на доказателствата за заплахата за националната сигурност.

55. Въз основа на данните, предоставени на Съда, считам, че унгарското право не гарантира в достатъчна степен процесуалните права, които трябва да има лицето, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила. Всъщност ми се струва, че не съответства на гореизложените принципи система, в която тези процесуални права се считат за гарантирани поради самия факт, че съдът, който осъществява съдебен контрол над основаното на поверителна или класифицирана информация административно решение, има достъп до преписката на специализираните държавни органи, съдържаща такава информация, и не е налице гаранция, че съответното лице или неговият съветник ще могат да се запознаят с въпросната информация поне по същество и да я използват в административната процедура, а след това евентуално и в съдебното производство.

56. Макар да е вярно наистина, че заинтересованото лице може да подаде до специализираните държавни органи искане за достъп до информацията, сочеща наличие на заплахата за националната сигурност, унгарската правна уредба изобщо не гарантира, че в случай на отхвърляне на това искане¹⁴ съответното лице или неговият представител ще може да се запознае поне по същество с данните в подкрепа на наличието на такава заплахата.

57. За да се постигне баланс между правото на добра администрация и правото на ефективни правни средства за защита, от една страна, и необходимостта да се гарантира защитата на националната сигурност, от друга, струва ми се, че полезни поуки могат да се извадят по-специално от решение от 4 юни 2013 г., ZZ¹⁵. Всъщност от това съдебно решение следва, че за да се гарантира спазването на принципа на състезателност и да се позволи на заинтересованото лице да оспори съображенията, на които се основава спорното решение,

¹³ Вж. по-специално решение от 10 февруари 2022 г., *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Давностен срок) (C-219/20, EU:C:2022:89, т. 46 и цитираната съдебна практика)

¹⁴ В своето становище GM посочва, че безуспешно е искал от специализираните органи достъп до отнасящата се до него поверителна информация, а подадената жалба срещу решението, с което му е отказан достъп до тази информация, е отхвърлена, като все пак тепърва предстояло подаване на касационна жалба срещу това административно решение. Нови искания били отхвърлени от специализираните органи, а подадените жалби срещу решенията на тези органи били висящи.

¹⁵ C-300/11, EU:C:2013:363.

и съответно да изложи надлежно основанията в своя защита, е необходимо във всички случаи то да бъде информирано по същество за мотивите, на които се основава приетото срещу него решение¹⁶.

58. Така в това решение по повод на мярка, ограничаваща свободата на движение и на пребиваване на гражданин на Съюза по съображения, свързани с обществена сигурност, Съдът постановява, че „член 30, параграф 2 и член 31 от [Директива 2004/38/ЕО¹⁷], разгледани в светлината [на] член 47 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че изискват компетентният национален съд да следи за това неразкриването на заинтересованото лице от компетентния национален орган на точните и изчерпателни съображения, на които се основава решение, прието на основание член 27 от посочената директива, както и на свързаните с това решение доказателства да се сведе до строго необходимото и за това заинтересованото лице във всички случаи да бъде информирано по същество за мотивите, по такъв начин че да се отчете надлежно необходимата степен на поверителност на доказателствата“¹⁸.

59. Необходимостта от съвместяване на легитимните съображения, свързани с националната сигурност, от една страна, и на нуждата на съответното лице да се гарантира в достатъчна степен спазването на неговите процесуални права, като правото на изслушване и принципа на състезателност, от друга, според мен не би могла да зависи от правния статут на лицето, определено като опасно за националната сигурност¹⁹. Ето защо предлагам на Съда да постанови, че балансът между такива изисквания трябва да се постигне в рамките на решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила и да се изразява конкретно в съобщаване на кандидата за тази закрила на информацията по същество, която сочи, че той представлява заплаха за националната сигурност, и която следователно е основанието за това решение.

60. Доколкото съобщаването по същество на тази информация има за цел да позволи на съответното лице да оспори основанията на решението за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила, това лице трябва да е запознато с основните факти и деяния, които са му вменени.

61. Важно е обаче да се отбележи, че в решение от 4 юни 2013 г., ZZ²⁰, Съдът подчертава особения характер на доказателствата, които евентуално трябва да останат поверителни. Всъщност според Съда „в някои случаи разкриването на тези доказателства може да засегне пряко и конкретно държавната сигурност, тъй като с него може да се застраши животът, здравето или свободата на хората или да се разкрият специалните методи на разследване, прилагани от националните органи [за сигурност], и така да се затрудни сериозно, и дори да се осуети, изпълнението на задачите на тези органи в бъдеще“²¹.

¹⁶ Вж. решение от 4 юни 2013 г., ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, т. 65).

¹⁷ Директива на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

¹⁸ Решение от 4 юни 2013 г., ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, т. 69).

¹⁹ По повод на обхвата на защитата на основните интереси на дадено общество вж. решение от 24 юни 2015 г., Т. (C-373/13, EU:C:2015:413, т. 77).

²⁰ C-300/11, EU:C:2013:363.

²¹ Решение от 4 юни 2013 г., ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, т. 66).

62. Накрая ще подчертая, че според мен унгарската правна уредба във всеки случай е несъвместима с произтичащото от член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32 задължение да се гарантира правото на защита на съответното лице, доколкото е пречка информацията, с която това лице би могло да се запознае, да се използва в негова защита било то в административната процедура или в съдебното производство.

63. С оглед на тези обстоятелства предлагам на Съда да отговори на първия и втория въпрос, че член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от Директива 2011/95 и член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32, разглеждани във връзка с член 47 от Хартата и в светлината на общия принцип на правото на Съюза, свързан с правото на добра администрация, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, от една страна, не позволява по правило на лицето, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила, обосновано с обстоятелството, че това лице е заплахата за националната сигурност, или на неговия съветник да се запознае поне по същество с информацията, която в основата на това решение, и от друга страна, във всеки случай не позволява на посоченото лице или на неговия съветник да използва такава информация в административната процедура и евентуално след това в съдебното производство.

64. Информацията по същество, която трябва да бъде съобщена на лице, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила с мотива, че то представлява заплахата за националната сигурност, трябва да позволява на това лице да се запознае с основните факти и деяния, които са му вменени, като същевременно надлежно се отчита необходимостта от запазване на поверителността на доказателствата.

Б. По третия и четвъртия преюдициален въпрос

65. С третия и четвъртия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи по същество дали Директиви 2011/95 и 2013/32 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, по силата на която решаващият орган е длъжен да отхвърли молба за международна закрила или да отнеме предоставена по-рано закрила, когато специализираните органи в областта на националната сигурност, за които не важат установените с тези директиви правила, са констатирани в немотивирано становище, че съответното лице представлява заплахата за националната сигурност.

66. От изложените факти в случая се установява, че с решението си решаващият орган е отнел статута на ГМ на бежанец, а след това му е отказал субсидиарна закрила, като се е обосновал с немотивирано становище, издадено от специализирани органи в областта на националната сигурност.

67. Доколкото унгарското правителство изтъква, че по силата на членове 72 ДФЕС и 73 ДФЕС поверената на тези органи роля е от изключителната компетентност на държавите членки, следва да се припомни, че тези разпоредби не могат да се тълкуват в смисъл, че позволяват на държавите членки да дерогират разпоредби от правото на Съюза просто като се позовават на своите задължения по поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност²².

²² Вж. по-специално решение от 2 юли 2020 г., Stadt Frankfurt am Main (C-18/19, EU:C:2020:511, т. 29 и цитираната съдебна практика).

68. Както самото унгарско правителство признава в своето становище, специализираните органи, които преценяват рисковете за националната сигурност, не разглеждат въпроса за необходимостта от международна закрила. Според това правителство задачата на тези органи е да определят дали пребиваването на въпросното лице създава заплаха за сигурността на държавата. Преценката на това обстоятелство от гледна точка на критериите, приложими във връзка с предоставянето на международна закрила, и използването на тази преценка като доказателство от своя страна били задължения на органа, компетентен да предостави такава закрила.

69. Съществуващото разделение между правомощията на решаващия орган и тези на специализираните държавни органи обаче се оказва силно ограничено в унгарската процедура за предоставяне или отнемане на международна закрила. Всъщност решаващият орган не може да се отклонява от становището на специализираните органи за наличието на заплаха за националната сигурност и трябва от него автоматично да направи извод за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила. В тази ситуация посоченият орган не може да се запознае с информацията, на която се основава това становище, и следователно няма да може да мотивира решението си, освен като отбележи наличието на такава заплаха.

70. Според мен тази процедура противоречи на две групи правила, въведени с Директиви 2011/95 и 2013/32. От една страна, решаващият орган трябва да разполага с пълна и цялостна компетентност при оценката на необходимостта от предоставяне или отнемане на международна закрила. От друга страна, като тези две неща са свързани, този орган трябва да мотивира своето решение от фактическа и правна страна.

71. Що се отнася до ролята на решаващия орган, от член 4, параграф 1 от Директива 2013/32 следва, че държавите членки определят по всички процедури решаващ орган, който да отговаря за съответното разглеждане на молбите, в съответствие с разпоредбите на тази директива. Държавите членки също така са обвързани с редица задължения относно средствата, с които трябва да разполага този орган. Макар член 4, параграф 2 от посочената директива да предвижда, че друг орган може да бъде компетентен, следва да се отбележи, че цитираните в тази разпоредба примери нямат връзка с решение като спорното в главното производство.

72. Ролята на решаващия орган както при разглеждането на молба за международна закрила, така и при отнемането на предоставена по-рано закрила, се припомня изрично и многократно, по-специално в членове 10 и 45 от Директива 2013/32.

73. Така член 10 от тази директива определя изискванията по отношение на разглеждането на молбите. Съгласно член 10, параграф 2 от посочената директива „[п]ри разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила“. Съгласно параграф 3 от този член „[д]ържавите членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се вземат от решаващия орган след извършване на подходящо разглеждане“. За тази цел държавите членки трябва да гарантират по-специално че „молбите са разгледани и решенията са взети индивидуално, обективно и безпристрастно“ [член 10, параграф 3, буква а)] и че „е набавена точна и актуализирана информация от различни източници“ [член 10, параграф 3, буква б)]. Това е отглас от изискването по

член 4, параграф 3 от Директива 2011/95 оценяването на всяка молба за международна закрила да се извършва „за всеки отделен случай“, като се вземат под внимание по-специално особените обстоятелства относно всеки кандидат.

74. Освен това, що се отнася до процедурите за отнемане на международна закрила, член 45, параграф 1 от Директива 2013/32 гласи, че държавите членки гарантират, че когато компетентният орган предвижда отнемането на международна закрила, предоставена на гражданин на трета страна или лице без гражданство, лицето се ползва от процесуални гаранции, а именно „да бъде информирано писмено, че компетентният орган пристъпва към преразглеждане на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила, както и за причините за това преразглеждане“ [член 45, параграф 1, буква а)] и „[да] има възможност да представи по време на лично интервю [...] причините, поради които няма основание да му се отнема международната закрила“ [член 45, параграф 1, буква б)].

75. За да се гарантира правото на защита на кандидата за международна закрила, решенията на компетентния орган трябва да бъдат мотивирани. Такова изискване е изразено по-специално в член 11, параграф 2 от Директива 2013/32, съгласно който „[д]ържавите членки гарантират при отхвърляне на молба по отношение на статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила решението да е фактически и правно мотивирано и в писмена форма да е посочен начинът за обжалване на отрицателно решение“. Същото изискване фигурира в член 45, параграф 3 от тази директива, който гласи, че „[д]ържавите членки гарантират, че решението на компетентния орган за отнемане на международната закрила се оповестява писмено“ и че „[в] решението се посочват правните и фактическите мотиви“.

76. Съдът вече е подчертал значението на ролята, поверена на решаващия орган от правото на Съюза, като е посочил, че видно от Директива 2013/32, разглеждането на молбата за международна закрила от административен или квазисъдебен орган, който има специфични средства и специализирани служители в тази област, е основен етап от общите процедури, въведени с тази директива²³.

77. Съдът също така констатира, че решаващият орган отговаря за подходящото разглеждане на молбите, приключващо с негово решение по тях, и че съответно само решаващият орган има за задача да извършва, под контрола на съда, предвидената в член 4 от Директива 2011/95 оценка на фактите и обстоятелствата — оценка, която не може да се сведе до възпроизвеждане на изводите от експертно заключение. Следователно този орган не може да основава решението си само на изводите от такова заключение и не може а fortiori да бъде обвързан от тях при преценката на отделния случай²⁴.

78. Съдържанието на тази оценка, когато се преценява дали са изключващи основания, също е уточнено в практиката на Съда, от която следва по-специално че прилагането на изключващо основание предполага решаващият орган да прецени за всеки отделен случай конкретните факти, които са му известни, с цел да определи дали са налице сериозни причини да се счита, че за съответното лице важи това изключващо основание²⁵.

²³ Вж. по-специално решение от 16 юли 2020 г., Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, т. 61 и цитираната съдебна практика).

²⁴ Вж. в този смисъл решение от 25 януари 2018 г., F (C-473/16, EU:C:2018:36, т. 40—42).

²⁵ Вж. в този смисъл решения от 31 януари 2017 г., Lounani (C-573/14, EU:C:2017:71, т. 72), и от 13 септември 2018 г., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, т. 55).

79. Задължителното и автоматично вземане под внимание от решаващия орган на немотивираните становища, издадени от специализираните държавни органи, според мен е несъвместимо с току-що изложените процесуални гаранции. Възможно, доколкото, от една страна, не е запознат дори по същество с информацията, която удостоверява наличието на заплахата за националната сигурност, и от друга страна, не може да се отклони от тези становища, този орган в действителност е лишен от правомощието да оцени индивидуално и цялостно положението на съответното лице, за да определи дали има сериозни причини да се счита, че по отношение на последното е налице изключващо основание.

80. Тази процесуална схема води до това, че решаващият орган приема решение за отнемане или за отказ за предоставяне на международна закрила, без да е в състояние да мотивира в достатъчна степен своето решение. Така се засяга правото на ефективна защита, от което кандидатите за международна закрила трябва да се ползват по силата на член 46, параграф 1 от Директива 2013/32.

81. От гореизложените съображения правя извода, че член 4, параграф 3, член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от Директива 2011/95, както и член 4, параграфи 1 и 2, член 10, параграфи 2 и 3, член 11, параграф 2, член 45, параграфи 1 и 3 и член 46, параграф 1 от Директива 2013/32, разглеждани във връзка с член 47 от Хартата и в светлината на общия принцип на правото на Съюза, свързан с правото на добра администрация, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която решаващият орган е длъжен да отхвърли молба за международна закрила или да отнеме предоставена по-рано закрила, когато специализираните органи в областта на националната сигурност, за които не важат установените с тези директиви правила, са констатирани в немотивирано становище, че съответното лице представлява заплахата за националната сигурност.

В. По петия преюдициален въпрос

82. С петия въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска да бъде отказана субсидиарна закрила на кандидат въз основа на осъдителна присъда, която вече е била известна на органите, които по-рано са се произнесли по предоставянето на международна закрила на това лице.

83. Припомням, че според акта за преюдициално запитване, за да откаже на GM субсидиарна закрила, компетентният орган се основава на постановената на 6 юни 2002 г. и влязла в сила преди осемнадесет години осъдителна присъда срещу GM за престъпление, което според този орган е „тежко“. Наложеното наказание е изтърпяно през 2004 г.

84. Член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 предвижда, че гражданин на трета държава се изключва от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че той е извършил тежко престъпление.

85. Съдът вече е отбелязал, че приложното поле на изключващото основание, предвидено в тази разпоредба, е по-широко от това на основанието за изключване на статута на бежанец, предвидено в член 12, параграф 2, буква б) от тази директива²⁶. Всъщност, докато основанието за изключване на статута на бежанец, предвидено в последната разпоредба, е свързано с извършването на тежко престъпление, което няма политически характер, извън страната, която е дала убежище на заинтересованото лице, и преди то да бъде прието като бежанец, основанието за изключване на субсидиарната закрила, предвидено в член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95, е свързано по-общо с извършването на тежко престъпление и следователно не е ограничено нито географски, нито във времето, нито с оглед на естеството на съответните престъпления²⁷.

86. Наистина тази разпоредба предвижда изключващо основание, което представлява изключение от общото правило, установено с член 18 от Директива 2011/95, и поради това трябва да се тълкува стриктно²⁸. Предвид това нито от текста на посочената разпоредба, нито от целта на това основание за изключване на статута на субсидиарна закрила²⁹ може да се направи извод за съществуването на някакви ограничения, що се отнася до времето на извършване на визираното в нея тежко престъпление.

87. В по-общ план, нито от Директива 2011/95, нито от Директива 2013/32 следва, че след отнемането на статута на бежанец компетентните органи са обвързани от направените преди това изводи относно приложимостта на изключващи основания в първоначалната процедура за разглеждане на молбата за международна закрила.

88. Ето защо според мен няма пречка при оценката на молба за субсидиарна закрила, евентуално въз основа на нова информация, решаващият орган да вземе предвид изключващото основание по член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95, макар това изключващо основание вече да е било известно на органите, които са се произнесли по-рано относно предоставянето на международна закрила на заинтересованото лице.

89. Уточнявам също, че от практиката на Съда може да се направи извод, че както критерият за наказанието, предвидено от наказателното законодателство на съответната държава членка³⁰, така и критерият за наложеното наказание със сигурност има особено важно значение при преценяването на тежестта на престъплението, което обосновава изключването на субсидиарната закрила на основание член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95. Предвид това припомням, че от същата съдебна практика следва, че компетентният орган може да се позове на изключващото основание по тази разпоредба — а именно извършването на „тежко престъпление“ от кандидата за международна закрила — само след като прецени за всеки отделен случай конкретните факти, които са му известни, с

²⁶ Вж. по-специално решение от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, Унгария и Чехия (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила) (C-715/17, C-718/17, C-719/17, EU:C:2020:257, т. 154 и цитираната съдебна практика).

²⁷ Вж. решения от 13 септември 2018 г., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, т. 47), и от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, Унгария и Чехия (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила) (C-715/17, C-718/17 и C-719/17, EU:C:2020:257, т. 155 и цитираната съдебна практика). Вж. още доклад на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) от декември 2016 г., озаглавен „Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/EC) — Юридически анализ“, в чиято точка 3.2.2, отнасяща се до член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95, се посочва, че „няма времево или териториално ограничение по отношение на извършването на престъплението или престъпленията. Това означава, че тези престъпления могат да доведат до прилагане на клаузата за изключване независимо от времето и мястото на извършването им“ (стр. 56), достъпен на интернет страницата: <https://eaaa.europa.eu/sites/default/files/EASO-%20Exclusion-%20JA-BG.pdf>.

²⁸ Вж. решение от 13 септември 2018 г., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, т. 52).

²⁹ Вж. по-специално решение от 13 септември 2018 г., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, т. 51).

³⁰ Вж. решение от 13 септември 2018 г., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, т. 55).

цел да определи дали съществуват сериозни причини да се счита, че деянията, извършени от съответното лице, което извън това отговаря на критериите за получаване на поискания статут, представляват такова изключващо основание, като определянето на тежестта на съответното престъпление изисква цялостна преценка на всички обстоятелства в отделния случай³¹.

V. Заключение

90. С оглед на всички гореизложени съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси, поставени от Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария), по следния начин:

„1) Член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, и член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, разглеждани във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в светлината на общия принцип на правото на Съюза, свързан с правото на добра администрация, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, от една страна, не позволява по правило на лицето, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила, обосновано с обстоятелството, че това лице е заплахата за националната сигурност, или на неговия съветник да се запознае поне по същество с информацията, която в основата на такова решение, и от друга страна, във всеки случай не позволява на посоченото лице или на неговия съветник да използва такава информация в административната процедура и евентуално след това в съдебното производство.

Информацията по същество, която трябва да бъде съобщена на лице, срещу което е издадено решение за отнемане или отказ за предоставяне на международна закрила с мотива, че то представлява заплахата за националната сигурност, трябва да позволява на това лице да се запознае с основните факти и деяния, които са му вменени, като същевременно надлежно се отчита необходимостта от запазване на поверителността на доказателствата.

2) Член 4, параграф 3, член 14, параграф 4, буква а) и член 17, параграф 1, буква г) от Директива 2011/95, както и член 4, параграфи 1 и 2, член 10, параграфи 2 и 3, член 11, параграф 2, член 45, параграфи 1 и 3 и член 46, параграф 1 от Директива 2013/32, разглеждани във връзка с член 47 от Хартата на основните права и в светлината на общия принцип на правото на Съюза, свързан с правото на добра администрация, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която решаващият орган е длъжен да отхвърли молба за международна закрила или да отнеме предоставена по-рано закрила, когато специализираните органи в областта на

³¹ Вж. по-специално решение от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, Унгария и Чехия (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила) (С-715/17, С-718/17 и С-719/17, ЕУ:С:2020:257, т. 154 и цитираната съдебна практика).

националната сигурност, за които не важат установените с тези директиви правила, са констатирани в немотивирано становище, че съответното лице представлява заплаха за националната сигурност.

- 3) Член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска при оценката на молба за субсидиарна закрила решаващият орган да вземе предвид изключващото основание, предвидено в тази разпоредба, макар това изключващо основание вече да е било известно на органите, които са се произнесли по-рано относно предоставянето на международна закрила на заинтересованото лице“.